

MAGAZÍN

č. 18 | únor/březen 2022

 **NEMOCNICE
SUMPERSK**

**NAŠE TĚLO JE GENIÁLNÍ,
A KDYŽ MU UMÍME NASLOUCHAT,
ŘEKNE NÁM VŠECHNO...**

str. 14–17

**KYSLÍK JAKO
NEPOSTRADATELNÉ
LÉČIVO**

str. 22–23

**NA POČÁTKU MODERNÍHO
OČKOVÁNÍ BYLA KRÁVA**

str. 20–21

**VYBERETE SI FILM,
REZERVUJETE MÍSTO A KAŽDÉ ÚTERÝ
NAVŠTÍVÍTE FILMOVÝ KLUB**

str. 9–11

Žádný úraz, prostě obyčejná únava „materiálu“

Dobrý den, pane řediteli a vedení Nemocnice Šumperk. Chtěla bych prostřednictvím vás poděkovat kolektivu rehabilitace v Nemocnici Šumperk a kolegynkám instrumentářkám z centrálních operačních sálů. Děkuji vám, že jim můj vzkaz předáte.

Celý rok 2021 jsem během své roční pracovní neschopnosti docházela na rehabilitaci do-
léčovat pravé rameno, omezeně pohyblivé po dvou operacích. Pracuji v naší nemocnici jako instrumentářka na centrálních operačních sálech. Ruce jsou můj pracovní nástroj, a abych mohla své povolání nadále vykonávat,

bylo potřeba nehybné a bolestivé rameno řádně rozcvičit.

Rehabilitovala jsem celý loňský rok 2021, takže dost dlouho. Chtěla bych moc, moc, moc poděkovat všem zaměstnancům rehabilitace za jejich nepolevující práci, ochotu, vstřícnost, laskavost, trpělivost, úsměvy, hezká slova a tak důležité povzbuzení v časech, kdy to prostě nešlo dál a výsledky se lepšily opravdu jen pomalu. Moc si vás vážím, jste opravdu profici a srdcaři, kteří svou práci mají rádi. Jmenovitě bych chtěla vyzdvihnout bývalého primáře Rudolfa Ditmara, který se mě ujal ještě před operací, paní primářku Jitku Krejčí, která mě léčila dál, vždy mě vyslechla, byla milá a řídila mou další léčbu. Individuální cvičení se mnou celou dobu absolvovala báječná fyzioterapeutka Blanka Francová. Děkuji Blani, že jsi se mnou zvládla těch 11 měsíců, i když to byla náročná dřina, a že s tebou můžu „makat“ dál... Taký s několika dalšími fyzioterapeutkami jsem měla možnost cvičit, všechny byly taktéž úžasné, včetně Kamily Třetinové, u které jsem cvičila v poslední sérii. Děkuji všem sestřičkám, které se za dobu mé rehabilitace postaraly na elektroléčbě, magnetu. Děkuji sestřičkám, sanitářkám a masérkám z vodoléčby a bazénu, sestřičce Evě Benyové za aplikaci kombinované terapie a laseru (což mi přineslo úžasnou úlevu od bolesti), sestřičce Hance Hrabalové za bezbolestnou aplikaci injekcí v době, kdy bez nich prostě cvičit nešlo, a moc milé, hodné a ochotné sestřičce Maruše z recepce za vše. Nelze vyjmenovat každého jednotlivě, už teď to je dlouhé jako poděkování při předávání Oscarů a nikdo to nejspíš nebude chtít číst... Naprosto všichni, i ti, které tu jmenovitě nevypisuji, byli moc fajn a zůstali i v těchto složitých dobách lidští, chápaví, příjemní a usměvaví. Když člověku není nejlíp, pak právě tohle více vnímá a váží si toho...

Milá rehabilitace, vděčím vám za rozcvičenou pravou ruku a přesně po roce se vracím do práce. Hurááá! Jsem ráda, že i při práci můžu s rehabilitací u vás dál pokračovat. Ještě bych

ráda oficiálně poděkovala svým kolegyním z centrálních operačních sálů, které za mě po celý rok ke svým směnám braly a sloužily ještě i mé služby.

Díky moc!!!! Alena Kluková

Paní Alenu začalo úplně obvykle bolet pravé rameno, potom se ale bolest přesunula do celé ruky. Trvalo to asi od listopadu roku 2020 a celý následující prosinec. „Znáte to, padesátka na krku, tak si řeknete: To je stáří, Alenko...“, směje se paní Kluková. Navíc bylo před Vánoci a doma ji čekala spousta povinností. V práci měla vypsání služby a zrovna na ni vyšly „pracovní Vánoce“. Bolest ruky byla opravdu velká. Paní Alena ale nechtěla jít na „neschopenku“ a nechat v tom kolegyně. Tak to řešila analgetiky, mastičkami, jenže už nemohla ani pracovat a v noci spát. Rozhodla se navštívit ortopeda a dozvěděla se, že má zánět dlouhé hlavy bicepsu a poměrně slušnou rupturu rotátorové manžety. To všechno z přetěžování pravé poloviny těla. Žádný úraz, prostě obyčejná únava „materiálu“. Následovala operace. Po ní zjištění, že svaly okolo nejsou zcela v kondici. Paní Kluková dostala na šest týdnů ortézu a začala rehabilitovat. Usilovně se snažila cvičit. Cvičení šlo ale hodně pomalu a bylo velmi bolestivé. Paní Alena se neobešla bez silných analgetik. Následovala ještě jedna operace a po ní další cvičení. Celé to trvalo rok. „Ještě teď chodím při práci cvičit a jsem velice ráda, že můžu. Na rehabilitaci jsou fakt skvělí. Moje kolegyně za mě rok makaly, takže i jim opravdu patří velké díky!“

OBSAH

Cvičíme ve vodě i na suchu a přednášky jedou v plném proudu!.....5

Medicina je smysluplná6-7

Sledujte nás na Instagramu7

Světový den boje proti rakovině8

Vyberete si film, rezervujete místo a každé úterý navštívíte filmový klub.....9-11

„V největším náporu jsme měli dokonce tři očkovací místa najednou,“ říká Monika Johnová.....12-13

Naše tělo je geniální, a když mu umíme naslouchat, řekne nám všechno14-17

Mít lékárenský e-shop má své výhody.....18

Rychlá diagnostika viru SARS-CoV-2 mimo PCR laboratoř nemocnice19

Na počátku moderního očkování byla kráva20-21

Kyslík jako nepostradatelné léčivo.....22-23

Vydává Nemocnice Šumperk a.s.
Nerudova 640/41, 787 01 Šumperk
IČO: 47682795
Vychází 6 × ročně. Toto číslo bylo vydáno 28. února 2022.
Evidenční číslo: MK ČR E 23591
E-mail: magazin@nemocnicesumperk.cz
Web: www.nemocnicesumperk.cz
Foto: archiv Nemocnice Šumperk, fotky před i během COVID-19

V loňském roce se u nás narodilo 781 dětí

Co do statistiky vyhrála po deseti letech konečně děvčátka, kterých se loni narodilo 394. Loňský rok byl bohatý i na dvojčátka, jimž na svět pomáhali naši zdravotníci hned čtyřikrát.

Mgr. Anna Holinková a MUDr. Karel Huml

Nejvíce práce jsme měli v srpnu, kdy naši porodníci asistovali hned u 75 porodů. Dohromady pomáhali u 777 porodů! Nejmenší miminko, které se u nás v loňském roce narodilo, vážilo pouhých 1 370 gramů, a naopak prvenství si ze všech miminek vydobyl chlapeček s váhou 4 985 gramů.

Také v roce 2021 se rodiče v šumperském regionu drželi spíše tradičních jmen. Prvenství si získalo jméno Viktorka. Nejčastěji si z porodnice rodiče odnášeli také Elišky a Terezky. U chlapců pak vedla jednoznačně jména Jakub, Jan, Matyáš a Vojtěch. Rodiče volili pro své potomky i jména méně obvyklá. Mezi ta ryze česká patřila například Vratislav, Otakar, nebo Ladislav.

Na své první novoroční miminko jsme museli čekat dlouho. Malý Honzíček přišel na svět 1. ledna 2022 přesně v 6 hodin a 27 minut. Chlapeček měl ukázkovou váhu 3 795 gramů.

Do naší porodnice přijíždějí nejčastěji budoucí maminky ze šumperského, zábrzežského a částečně také z ústeckoorlického regionu. Gynekologicko-porodnické oddělení disponuje celkem 49 lůžky a pěti nadstandardními pokoji. Porodnice umožňuje nepřetržitý kontakt matky s dítětem, podporuje poporodní bonding a mimo jiné umožňuje sestavení porodního plánu. Porodnice nabízí moderní zázemí, včetně klimatizace, relaxační vany nebo bezplatného připojení k internetu. Nemocnice Šumperk je zároveň nositelem prestižního titulu Baby Friendly Hospital.

Cvičíme ve vodě i na suchu a přednášky jedou v plném proudu!

Plavání

Plavání je vhodné pro všechny maminky, které ukončily 20. týden těhotenství. Také pro ty, jejichž těhotenství je fyziologické, a pro těhotné bez vaginálního onemocnění.

Čeká vás poctivé rozcvičení, nácvik dýchání a relaxace pod odborným dohledem porodních asisterek. Teplota vody je úžasných 34 °C, takže vám rozhodně nebude zima! Pro vaše pohodlí cvičíme ve skupinách maximálně pěti žen.

S sebou nezapomeňte plavky, osušku, mýdlo, obuv do sprchy, dostatek tekutin a potvrzený souhlas vašeho gynekologa.

Kdy: 1. a 15. března; 12. a 26. dubna; 10. a 31. května 2022

Kde: bazén na rehabilitačním oddělení Nemocnice Šumperk

Cvičení

Připravte se na těhotenskou gymnastiku, gravidjógu, cvičení na míči, relaxaci, dechová cvičení nebo cvičení svalstva pánevního dna. S sebou nezapomeňte ručník, dostatek tekutin a potvrzený souhlas vašeho gynekologa.

Kdy: 1., 8., 15., 22. a 29. března; 5., 12., 19. a 26. dubna; 3., 10., 17. a 31. května 2022, vždy od 15.00 hodin

Kde: v tělocvičně rehabilitačního oddělení Nemocnice Šumperk

Přednášky

Maminky, nebojte se vzít s sebou tatínky! Nezapomeňte, že všechny přednášky se konají vždy v kongresovém sále Nemocnice Šumperk, a to od 15.00 hodin.

✓ **21. 3. 2022 – Porod** (MUDr. Huml Karel, Mgr. Anna Holinková)

✓ **4. 4. 2022 – Poporodní bonding, ošetřování novorozence v domácí péči; Kojení a výživa dítěte v prvním roce života** (MUDr. Michaela Malinková, Bc. Andrea Galgánková)

✓ **25. 4. 2022 – Nejčastější onemocnění dítěte v prvním roce života, první pomoc při úrazech dětí** (MUDr. Petr Smrčka, MUDr. Martin Sterz)

✓ **9. 5. 2022 – Užívání léků a potravních doplňků v těhotenství, po porodu a při kojení; Tejpování žen v graviditě a po porodu** (MUDr. Eliška Maradová, Bc. Tereza Smyčková)

✓ **6. 6. 2022 – Česká homeopatie, aromaterapie – průvodce těhotenstvím, porodem a šestinedělím** (Mgr. Monika Žovincová, Radana Zemánková)

Na všechny přednášky, plavání i cvičení je nutné se předem objednat na tel.: 583 332 302. Cena za jednu lekci plavání, cvičení nebo přednášku je 50 Kč/osobu.

Zleva Ing. Tereza Bulková, Ing. Hana Hanke a MUDr. Jan Tibitanzl

Medicína je smysluplná

Znáte našeho primáře interního oddělení Jana Tibitanzla? Ještě ne? Tak si pusťte 17. díl našeho podcastu DALŠÍ PROSÍM a dozvíte se, proč se z Velké Británie vrátil zpět do Česka. Co se mu nelíbilo na tamním systému školství nebo jak rozdílný je zdravotní systém v Británii a u nás. Připravili jsme vám malou ochutnávku rozhovoru...

■ *V jednom rozhovoru jste řekl, že interna není úplně vděčným oborem, vysvětlíte nám to?*

Není úplně vděčným oborem, protože se na výsledky čeká strašně dlouho. Přiznám se, že čím jsem starší, tak výsledky vidím i v tom, že třeba starší pacientku, která má krátkou dobu

dožití, zbavím léků, které jí dělají problémy. Zní to možná komicky, ale de facto opravuji věci, které jsme napáchali my doktoři. Nebo zastavím vyšetření, která jsou nesmyslná, hloupá a nevedou k žádné změně zdravotního stavu, ani kvality života. Děláme je pouze z nějakého alibistického důvodu. Líbí se mi pomáhat pacientům normálně fungovat. Neprodávám a nezachraňuji životy, ale má to podle mého názoru smysl. Když je člověk s nevléčitelným onemocněním správně nasměrovaný a končí v prostředí své rodiny, potom z toho cítím uspokojení.

■ *Můžeme prozradit, že jste byl na ostrově Man jediným kardiologem na 90 tisíc obyvatel. Pověte nám něco o této vaší životní etapě?*

No, je to trochu „bizár“, nebylo to vůbec správné. Devadesát tisíc obyvatel není v lidských silách zvládnout a starat se tak o kardiologické pacienty. Péče byla rozdělena i mezi mé kolegy internisty, kteří měli své subspecializace. Britský systém je postaven jinak než u nás. V Británii jsem pracoval s řadou specializovaných sester. Ty dělaly věci, které u nás vykonávají lékaři, a které, si myslím, že by i u nás mohly dělat sestry. Vedlo by to k tomu, že by se sestry mohly specializovat, a bylo by tak

pro ně mnohem atraktivnější stát se sestrou. Teď se bavíme o sestrách pro srdeční selhání, pro arytmiie, sestrách pro koronární nemoci, které se hodí do nějakých větších nemocnic. Měl jsem tým lidí, včetně specializovaných sester a techniků, kteří měli na starosti řadu věcí, takže se to dalo zvládnout. Nepopírám ale, že číslo devadesát tisíc nesedělo s množstvím pacientů. Zkušenost z Manu byla výborná, velice mě obohatila. Adaptoval jsem se v cizím prostředí, v cizím jazyce, s cizím systémem.

■ *Co vás na vaší práci baví nejvíc?*

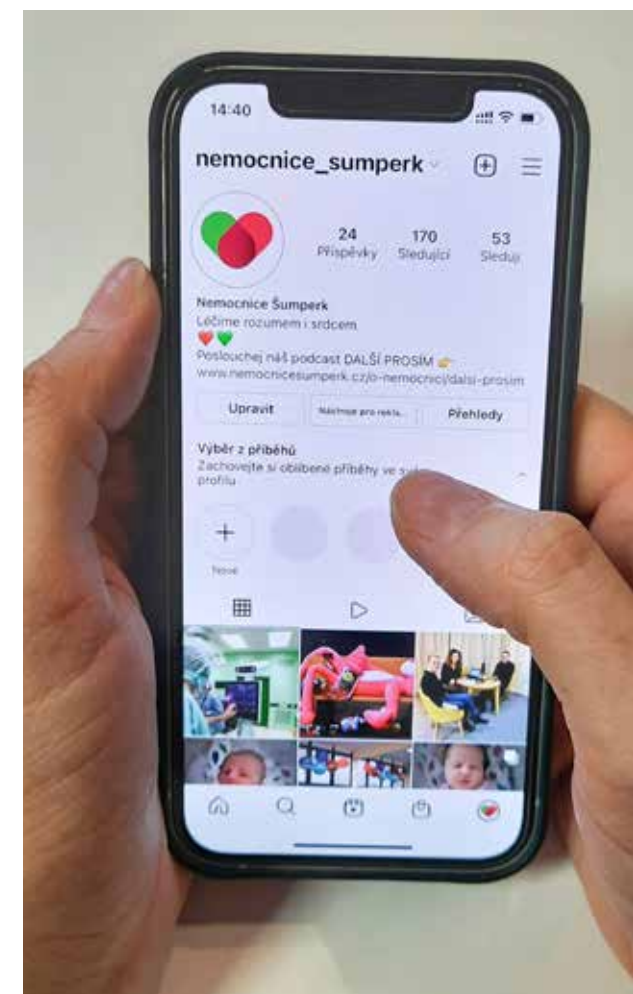
Že má smysl. Říkám to i mému synovi, který má osmnáct let. Nemyslím si, že je to nějaký typ, který by chtěl sedět na zadku a učit se medicínu, ale na druhou stranu mu říkám, že by si měl najít smysluplné zaměstnání. Smysluplné zaměstnání, které má perspektivu a které mu pochopitelně přinese i nějaké finanční ohodnocení. Věřím, že medicína je smysluplná. Je řada prací, kde se

lidé živí podivným způsobem. Spekuluji nebo kupují levně a prodávají drah. To je fajn, nechci nikomu sahat do svědomí, ale věřím, že medicína má svůj význam a má význam i v tom, že nevymýšlíte léky na rakovinu, ale děláte rutinní práci. Teď se bavíme třeba o práci „obvodáka“. Výborný „obvodák“ je prostě fantazie.

■ *Na interně je převaha žen, nebo mužů?*

V celé medicíně je převaha žen, protože hoši jsou pohodlnější. To můžu jednoduše posoudit, protože máme doma kluka a holku. Ženy jsou více schopné zapnout, učit se, makat. Myslím, že jsou biologicky silnější, ale i více cílevědomé. Hoši hledají takové ty omezilky a v medicíně těch omezilek bohužel moc není. Tam se musí sednout a jet.

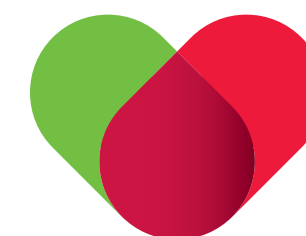
Celý rozhovor s panem primářem Tibitanzlem si můžete poslechnout na www.nemocniceumperk.cz nebo ve všech podcastových aplikacích.

Sledujte nás na Instagramu

nemocnice_sumperk
#nemocnicesumperk

Nelenili jsme a založili čtvrtou sociální síť. Informace ohledně personálu najdete na LinkedInu, jako zdroj pro novináře a odbornou veřejnost nám slouží Twitter a všechny aktuality jsme s vámi všemi doted sdíleli i na Facebooku. Právě nyní najdete novinky ze života naší nemocnice nově i na Instagramu.

Každý onkologický pacient dostal od našeho milého týmu malý dárek. Zleva MUDr. Věra Krušinská, Jana Haltmarová a Jana Krahulová

Světový den boje proti rakovině

Jako každý únor jsme se i letos připojili ke Světovému dni boje proti rakovině. Letošní ročník se zaměřuje na nádory děložního čípku (hrdla) a varlat. Připomeňme si pár důležitých faktů o tomto závažném onemocnění.

■ *Nádory varlat a jak poznáte, že je něco špatně?*

Na varlatech se mohou vyskytovat bulky nebo hrbolky. Muži mohou pociťovat bolest nebo takzvaný pocit nepohody ve varleti. Všimnout si lze i jeho zvětšení, zmenšení či ztvrdnutí. Pány může trápit také tupá bolest v tříslech, dolní partii břicha, pocit napětí, citlivost a zvětšení prsních žláz.

Tyto nádory se vyskytují nejčastěji mezi 15. až 40. rokem, u starších mužů se vyskytují zřídka. Ročně onemocní asi 500 mužů. Počty diagnostikovaných pacientů v dlouhodobém trendu bohužel stabilně narůstají. Z hlediska klinického stadia onemocnění bylo v období 2014 až 2018 82 % nově diagnostikovaných nádorů zachyceno v časném stadiu, což úzce souvisí s příznivou prognózou tohoto onemocnění.

■ *Kdy zbystrit ohledně nádorů děložního čípku?*

Mezi příznaky tohoto onemocnění patří bolest v podbřišku, krvavý výtok a obtížné močení.

Společně s rakovinou prsu patří mezi nejrozšířenější onemocnění žen. Ročně je diagnostikováno u přibližně 800 žen. V posledních letech je zaznamenán pozvolný pokles nemocných. Více než polovina těchto nádorů je také zachycena v raném stadiu a je lépe léčitelná. Hlavním činitelem změn na hrdle je HPV virus (high risk Human Papillomavirus). Prevencí je v současné době očkování proti HPV infekci. Na výběr je ze tří vakcín, Silgard, Cervarix nebo Gardasil 9. Očkují se dívky i chlapci od dovršení třináctých až nejpozději jeden den před dovršením čtrnáctých narozenin. Očkování je hrazeno zdravotními pojišťovnami. Důležité však je, že očkování je účinnější ještě před začátkem pohlavního života. Své děti můžete nechat naočkovat u dětského lékaře nebo gynekologa.

Po očkování jsou u žen i nadále nutné pravidelné gynekologické kontroly a cytologický stěr, který dokáže odhalit změněné buňky na povrchu děložního čípku.

Vyberete si film, rezervujete místo a každé úterý navštívíte filmový klub

Od posledního rozhovoru s Petrou Foltovou uplynuly již dva roky, a ty utekly jako voda. Na Internu Zábřeh nastoupila na pozici vrchní sestry v roce 2019 a za tu dobu se událo mnoho změn. Internu jako takovou posunula se svým týmem o velký kus dopředu.

Zleva Pavel Krňávek, Eva Vepřková, Petra Foltová, Jiřina Bělovská, Jana Stoklasová a Milena Reichelová

■ *V týmu vám chyběli „kluci“, jak jste na tom?*

Pravdou je, že se udály zásadní personální změny. Kluky si pořídily obě naše sociální pracovnice a odešly na mateřskou dovolenou. Kateřině Valentové se narodil Vojtíšek a Lucii Tělupilové Honzík. Obě jejich pozice se nám podařilo nakonec obsadit a zhruba před rokem k nám do týmu nastoupily Bc. Milada Jarmarová a Mgr. Petra Grycová. Nově jsme vytvořili pozici administrativního pracovníka, kterým se

stala Jana Stoklasová. Ze své pozice má na starosti především agendu spojenou s covidem a pracuje s daty pro zdravotní pojišťovny. Na částečný úvazek nastoupil také nemocniční kaplan Vojtěch Lamač, který navštěvuje klienty, organizuje dobrovolnický program a zprostředkovává kontakt s duchovními ze zábřežské farnosti. Ošetrovatelská lůžka také prošla personální změnou. Vizity u pacientů zajišťují primář *pokračování na následující straně >*

pokračování ze strany 9 >

MUDr. Bohuš Ochodnický, MUDr. Lenka Ochodnická a lékař Nedal Abu Asad. Máme novou vedoucí sestru Zdeňku Zdráhalovou, která vystřídala Marii Koszorú, která odešla do penze. Podařilo se nám stabilizovat tým sester, který je nyní zcela kompletní.

U sociálních lůžek jsme vytvořili nové pracovní pozice aktivizačních pracovníků. Jsou jimi Eva Vepřková, která naše klienty zaměstnává a snaží se vyplnit jejich volný čas, a Kamila Hojgrová, která se klientům věnuje v rámci ošetrovatelské rehabilitace. Personálně jsme na tom tedy víc než dobře. Chybějí nám pouze dva pracovníci v sociálních službách. Věřím, že se nám časem podaří i tato místa obsadit.

■ Jaké provozní novinky se za ty dva roky udály?

Velkou změnou byla rekonstrukce a zahájení provozu kardiologické ambulance. Dojíždí k nám šest lékařů z FN Olomouc, Marián Fedorco, Štěpán Hudec, Jan Láta, František Kováčik, Aleš Smékal a Jakub Flašík. Máme v ambulanci i novou sestřičku Annu Havelkovou. Ambulance je vybavena novou zdravotnickou technikou, ECHO přístrojem, tlakoměry, holtry a programéry ke kontrolám implantovaných kardiostimulátorů. Rozšířili jsme tak péči o kardiologické pacienty na Zábřežsku. Obrovskou výhodou je vyšetření i našich pacientů a klientů, kteří tak nemusí dojíždět do vzdálených ambulančí. V interní ambulanci pečují o naše pacienty MUDr. Jiří Černý a MUDr. Jarmila Hrochová.

Za ty dva roky to nebyly jen investice do provozů a zdravotnické techniky, ale i do vzdělání našeho personálu. V loňském

Bc. Petra Foltová

Zleva Jana Hýblová, MUDr. Lenka Ochodnická, Pavla Jarmarová, Jana Stoklasová, Vendula Bezděková a Zdeňka Zdráhalová

Petra Foltová, Helena Meixnerová Bednářová, Lucie Janičková,

roce jsme pořádali čtyři kurzy pro pracovníky v sociálních službách v rámci povinného vzdělávání, dvě děvčata absolvovala sanitářský kurz a dvě kurzy pro pracovníky v sociálních službách. Velice si vážím spolupráce s naší sestřičkou Vendulou Bezděkovou, která si doplnila kurz hojení chronických ran a nyní zajišťuje péči o všechny naše pacienty a klienty s chronickými ranami.

Nemalé investice jsme vložili i do osobních ochranných pomůcek pro nelékařské zdravotnické profese. Nová barevná trička a mikiny se dobře nosí, a personál se tak po celý den cítí příjemně. U investic nesmíme zapomenout na vybavení všech pokojů novými většími televizemi. Pokoje klientů byly dovybaveny uzamykatelnými skřínkami, kde si mohou ukládat své osobní věci.

■ Co vás čeká v letošním roce?

Aktuálně je před námi plánovaná výměna 19 lůžek, elektricky polohovatelných s novými matracemi a dalším příslušenstvím. Inovace lůžek se nám podařila uskutečnit i díky dotaci z rozpočtu Olomouckého kraje.

■ Jak jste se poprali s covidovou pandemií?

Samozřejmě i nás se dotkl vředy přítomný COVID. Ve spolupráci s očkovacím centrem Nemocnice Šumperk jsme zajistili očkování nejen veškerého personálu, nyní i třetí dávkou, ale také našich klientů. I přes důsledné dodržování všech opatření se část klientů a personálu covidové infekci nevyhnula. Především na ošetrovatelských lůžkách, kde se pacienti rychleji střídají, jezdí na různá vyšetření, a riziko nákazy se tím zvyšuje.

■ Pro vaše klienty musí být zákaz návštěv velice náročný. Jak to zvládáte?

Ano, i u nás nadále platí zákaz návštěv. Abychom alespoň částečně našim klientům na sociálních lůžkách zajistili kontakt s příbuznými, zakoupili jsme tablet a zprostředkováváme jim videohovory. Aktivizační pracovníce domlouvá tyto hovory s příbuznými každý den na konkrétní čas. U mnoha klientů se k videohovoru připojí i více rodinných příslušníků, takže v jeden čas se sejde celá rodina. Naši klienti tak mají pravidelně možnost kontaktu s příbuznými po celém světě. Komunikuje

jeme s Novým Zélandem, Austrálií, Anglií, Švýcarskem nebo Německem.

Velmi pozitivní ohlasy má i spolupráce se Zdravotními klauny. Ta probíhá také formou videohovorů vždy jednou týdně. Trochu jsem se obávala reakcí klientů na klauny, ale zbytečně. Všichni se na klauniády těší. Klauni jsou opravdu profesionálové. Naše klienty za tu dobu již znají a díky tomu jsou hovory bezprostřední a pozitivně laděné. Hodně se zpívá a vzpomíná na dřívější dobu, kdy byli naši klienti mladí a plní života.

Každé úterý se naše společenská místnost promění v kino. Máme novou velkou televizi a úterní filmový klub. Klienti si předem vyberou film, který chtějí promítat. Většinou vítězí filmy pro pamětníky, pohádky a občas i nějaký ten muzikál. Po snídani se všichni převlečou do civilního oblečení a přemístí se na své rezervované místo v „kině“. Na přání se podává káva, čaj a nějaká dobrota.

Ve volném čase vyrábíme různé dekorace, kterými si klienti vyzdobí pokoje, chodby a ostatní společné prostory. Užíváme si i předvánoční čas. Pravidelně chodí Mikuláš se svou družinou, vyrábíme adventní věnce, ozdoby na stromček, pečeme cukroví a zpíváme koledy. Během nedávných vánočních svátků jsme uskutečnili i fotografování klientů na přáníčka, která jsme posílali příbuzným. Na Štědrý den chodí i k nám Ježíšek a všem předává dárky od příbuzných, kteří je předem uschovali u aktivizační pracovníce. Děti z mateřských a základních škol nám posílají krásné obrázky. Navštěvuje nás i místní pan farář, který vede vánoční mši.

■ Jsou okamžiky, na které se nezapomíná?

Jsou. Jedním z nich bylo životní jubileum paní Bělovské, která loni oslavila sté narozeniny. Štěstí bylo, že její jubileum vycházelo na měsíc květen, kdy nám covidová opatření dovolila uspořádat pořádnou oslavu. Po domluvě se synem paní Bělovské jsme jí nechali z domu přinést slušivé šaty, připravili bohaté občerstvení, nechybělo šampaňské, chlebičky a krásný dort. Na její přání jsme pozvali i příbuzné, zástupce církve, zaměstnance Interny Zábřeh a poblahopřát dorazili i JUDr. Martin Polach, MUDr. Josef Číkl a Mgr. Monika Žaitliková. Dokonce se nám podařilo spojit se s dalekou Austrálií a poznat vnuka paní Bělovské.

Často se ve své práci setkávám s krásnými okamžiky, kdy vidím na tvářích našich klientů úsměv a spokojenost. Najdou se ale i momenty smutku, beznaděje a lidského neštěstí. Některé z nich se mi často vracejí a věřím, že mě posouvají životem dál. Snažím se je nechat za dveřmi interny, ale přiznávám, že někdy je to skutečně těžké. Naštěstí mě doma čeká moje úžasná dcera, která mi dává energii do další práce.

Za všemi našimi úspěchy stojí práce všech zaměstnanců Interny Zábřeh. Spokojení klienti a pacienti musí mít zajištěny své základní potřeby. Vykoupaní, v čistém prádle, najedení, v teple a v příjemném, uklizeném prostředí. Za tuto každodenní náročnou práci patří obrovské poděkování všem našim zaměstnancům. Děkuji, jsem ráda, že jste tady...

„V největším náporu jsme měli dokonce tři očkovací místa najednou,“

říká Monika Johnová

Přesně 4. ledna 2021 byly aplikovány první očkovací dávky v novém očkovacím centru naší nemocnice. Najdeme ho v přízemí nově zrekonstruované budovy pavilonu P, který je spíše známý pod názvem „stará chirurgie“. Během jediného roku „rozdal“ personál centra neuvěřitelných 105 tisíc dávek. V drtivé většině šlo o vakcínu COMIRNATY od firmy PFIZER a BIONTECH, v menší míře pak SPIKEVAX od MODERNY a VAXZEVRIA od výrobce ASTRA ZENECA. Při příležitosti roční usilovné práce centra jsme požádali o rozhovor paní Moniku Johnovou, která je vedoucí sestrou plicního oddělení a je pověřena řízením očkovacího centra.

■ Jak vzpomínáte na začátky při rozjezdu očkovacího centra?

Začátky nebyly zcela jednoduché. Od vybavení očkovacího místa, přípravy čekáren a ordinací až po zajištění personálu. Samotná příprava a spuštění rezervačního systému, který sloužil k objednávání zájemců o očkování, zabíraly nespočet času. Ani počítačové systémy nám tehdejší situaci zcela neulehčovaly. Všechno nebylo ze začátku tak sladěné jako nyní. Mnohokrát se stalo, že jsme zůstávali dlouho v práci, abychom všechny informace, které nám systém neumožnil během dne zadat, vykázali. K výpadkům docházelo jak při práci v očkovacím místě, tak při výjezdech do terénu. Stávalo se nám, že jsme během jednoho dne očkovali ve třech týmech tři druhy vakcín. V těchto chvílích jsme museli dbát na zvýšenou opatrnost při podávání dávek, aby nedošlo k záměně vakcíny. V prvních týdnech jsme také „ladili“ spolupráci našeho týmu, který tvoří vždy lékař, sestra, administrativní pracovník a další člověk na recepci.

■ „Vyladili“ jste zřejmě dobře, protože na jaře 2021 se již blížila denní čísla očkovanych tisícovce. Jak je možné takové množství lidí za jediný den naočkovat?

V první řadě bych chtěla poděkovat všem, kdo v centru pracují. Jak jsem již zmínila, jde o týmovou spolupráci, kde jednotlivec bez podpory ostatních není schopen dosáhnout takových výsledků. V největším náporu jsme měli v provozu tři ambulance současně, kde se jednotlivé týmy střídaly a pracovaly od 7.00 do 18.00 hodin. Pomáhali nám lékaři z terénu i ze všech oddělení naší nemocnice, stejně jako sestřičky a administrativa. Je radost s nimi pracovat. Dokázali jsme naočkovat opravdu skoro 900 lidí denně, mnohdy více než velká centra v Praze a Olomouci. Chtěla bych také poděkovat za spolupráci náměstkovi pro lékařskou péči MUDr. Josefu Číklvi a náměstkyni pro nelékařskou péči Mgr. Monice Žaitlikové, hlavní koordinátorce očkování, kteří organizaci očkovacího místa zastřešují.

■ Stihli jste ale pracovat také v terénu...

Vyšli jsme vstříc žádosti o očkování klientů v domovech důchodců, Diakonii Sobotín, Pontisu, Armádě spásy, Charitě Jeseník a dalších pobytových sociálních službách z celého Šumperska a Jesenícka. Naši snahou bylo nabídnout očkování co největšímu počtu lidí, aby byli co nejdříve chráněni. Také jsme se snažili zorganizovat společné očkování pro větší skupiny seniorů, pokud byli z jednoho zařízení a chtěli se očkovat u nás.

■ Slyšeli jsme a četli mnoho chvaly na organizaci očkování i přístup veškerého personálu. Jak jste vnímali naopak vy

přístup lidí, kteří se přišli očkovat?

Když očkování začínalo, byli lidé vděční. V očkování viděli ochranu před vážným onemocněním. Především senioři si plně uvědomovali šanci, kterou jim očkování poskytovalo. Později, kdy lidem bez očkování bylo omezeno cestování, se začaly objevovat první negativní reakce. Někteří lidé v očkování neviděli naději a ochranu před onemocněním, ale možnost vycestovat za hranice naší země. Agresivita lidí stoupala, bylo nutné zajistit ochranu našich kolegů bezpečnostní službou, která musela pomoci řešit velmi vyostřené situace. Ale naštěstí takových lidí bylo méně než těch spokojených.

■ Jaký je v současné době průběh očkování? Kdo se může přijít očkovat?

Zájem dospělých o první i posilovací dávky je mizivý. Samozřejmě vycházíme vstříc všem lidem, kteří potřebují očkování dokončit. Umíme podat posilovací dávku i těm, kteří mají tu předchozí ze zahraničí. Musíme ale zkontrolovat doklad o očkování, jestli je schválen Ministerstvem zdravotnictví České republiky. Od počátku ledna jsme nově začali očkovat děti ve věku 5-11 let. Děti očkujeme speciální dětskou vakcínou a máme pro ně přichystán i malý dárek, obrázek, lízátko a krásnou dětskou náplast. Dokončujeme také očkování mládeže do 18 let. Očkujeme ale pouze ty, kteří jsou součástí systému veřejného zdravotního pojištění. Ten, kdo není v tomto systému registrován, může být také očkován, ale pouze jako samoplátce. Samoplátce očkují ve vybraných centrech, například ve FN Olomouc. Vzhledem ke klesajícímu zájmu o očkování jsme upravili provozní dobu našeho centra. Je v provozu vždy od pondělí do čtvrtka, od 7.00 do 15.00 hodin. V pátku je zájem o očkování vyšší, proto máme otevřeno déle, až do 18.00 hodin.

Malá statistika na závěr...

Očkování bylo zahájeno 4. ledna 2021, aplikováno bylo v ten den 49 dávek, další den pak 71 dávek. Zájem o očkování vrcholil v květnu a červnu před odjezdy na dovolenou, 12. dubna bylo aplikováno již 750 dávek a rekordní hodnoty bylo dosaženo v polovině května - 894 dávek. V posledním červnovém týdnu neklesl denní počet vakcín pod 800, evidentně kvůli odjezdu na dovolené. Nejvyšší hodnoty v lednu 2022 jsou přes 600 očkovanych denně, většinou jde ale již o druhé dávky u mládeže, nebo posilující dávky dospělých. Hranici 100 000 dávek jsme překonali v prosinci 2021. K 19. lednu 2022 jsme dosáhli počtu 105 627 dávek.

Poděkování patří všem, kteří v očkovacím centru pracují.

Naše tělo je geniální, a když mu umíme naslouchat, řekne nám všechno...

Jitka Krejčí nikdy nebyla člověkem, jehož snem by bylo zaměřit se právě na obor rehabilitace. Na gymnáziu jí šlo učení samo, a proto se rozhodovala mezi studiem práv a medicíny. Nakonec zvítězila medicína, kde se rehabilitace samostatně nevyučovala, pouze okrajově v rámci základních oborů. Už na škole si zamilovala internu. Zejména kardiologii, kde také v rámci předatestační přípravy i nějaký čas pracovala. Nesmírně ji to bavilo, ale kardiologie se nedá dělat jen napůl. Narození dcery a poté syna zamíchalo kartami a donutilo ji poněkud přehodnotit životní priority. Je pravdou, že už jako internistka po rehabilitaci pokukovala. Náhoda Jitku Krejčí potom dovedla do Lázní Bludov, kde k rehabilitaci „přičichla“ a nadobro jí propadla.

■ Kudy vedla vaše cesta do Nemocnice Šumperk?

Medicínu jsem studovala na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy. Praha mě tehdy velmi lákala, ale láska k mému manželovi a rodina mě přivedly zpátky domů. Mám atestaci z interního lékařství a další z rehabilitace. Pracovala jsem ve Fakultní nemocnici Olomouc, poté v lázních Bludov a následně jako rehabilitační lékařka v Nemocnici Šumperk. Naše cesty se s Nemocnicí Šumperk poté na čas rozdělily, aby se v loňském roce mohly opět spojit nabídkou příležitosti na funkci primářky rehabilitačního oddělení, za kterou jsem vedení nemocnice velmi vděčná.

■ Jaký je o tento obor z řad studentů zájem?

Rehabilitační obor má svá specifika. Jde o nástavbový obor, a aby bylo umožněno lékařům vzdělávání k rehabilitační atestaci, musí předem absolvovat „kmen“ či atestaci z některého ze základních oborů, jako jsou interna, neurologie, ortopedie nebo dětské. Předatestační příprava a atestace jsou náročné, protože zahrnují znalosti napříč medicínskými obory a nutnost absolvovat řadu kurzů. Další vzdělávání a kurzy čekají po ukončení školy i absolventy fyzioterapie. Zájemce o rehabilitaci vítáme. Rehabilitačních lékařů a fyzioterapeutů je stále výrazně méně, než by náš obor potřeboval.

■ Na co případné zájemce o tento obor lákáte?

Zásadní je umožnění dalšího vzdělávání. Neboť rehabilitace je velmi dynamický obor, který se rychle rozvíjí. Řada poznatků a nových konceptů se velmi rychle zařazuje do praxe. Vedení nemocnice i já toto maximálně podporujeme a snažíme se držet krok s nejnovějšími poznatky a technologiemi. Podporujeme i individuální zájem absolventů o směřování v rámci rehabilitace a snažíme se i v tomto vyjít vstříc. Pro absolventy fyzioterapie je taky důležité, že mohou projít v naší nemocnici lůžkovými odděleními různých oborů, včetně bohaté operativy, a setkají se tak s celým širokým spektrem rehabilitačních diagnóz. Mohou zde pracovat s mnoha nejmodernějšími přístroji, kterými je naše oddělení vybaveno. Mohou se tedy hodně naučit a získat cenné zkušenosti, které by jinde nedostali. V neposlední řadě je zde erudovaný a usměvavý rehabilitační tým, který své zkušenosti rád mladším kolegům předává.

■ Jaký máte tým?

Skvělý! Tím bychom mohli asi skončit, ale to by vám asi nestačilo, že?

Za tu poměrně krátkou dobu, co jsem v nemocnici, mě kolegové přesvědčili, že jsou vstřícní, vzdělaní, svou práci dělají výborně a v případě krize, což je nyní v době „covidové“ prakticky neustále, dokážou táhnout za jeden provaz a vzájemně si pomoci. I přes všechny těžkosti a přetížení dokážou být ještě usměvaví a pacienti od nás odcházejí spokojeni.

■ Co vše pacientům u nás v nemocnici poskytujeme?

Pacientům poskytujeme komplexní rehabilitační péči u širokého spektra problémů s pohybovým aparátem, ať se již týkají bolestí zad, kloubů, pooperačních a poúrazových stavů, poruch hybnosti či sebeobsluhy. Zajišťujeme taky

rehabilitaci na lůžkových odděleních naší nemocnice a rozvíjíme aktivní spolupráci s řadou medicínských oborů v péči o naše společné pacienty. Naši pacienti profitují z využití řady nejmodernějších elektroléčebných přístrojů a výborného vybavení vodoléčby, včetně rehabilitačního bazénu s teplou vodou. Za zmínku stojí rozhodně vysokovýkonný MLS laser, který s úspěchem využíváme u řady poruch pohybového aparátu a podle nejnovějších trendů v současnosti i pro pacienty s covidovým i postcovidovým postižením plic. Unikátním přístrojem u nás je také ALTER G pro tzv. „kosmickou chůzi“, který umožňuje nácvik chůze s odlehčením dolních končetin u ochrnutých pacientů či u pacientů po operacích a úrazech dolních končetin. Jsme vybaveni i přístrojem MYO 200, který je určen pro pacienty s inkontinencí a problémy způsobené slabostí pánevního dna, zejména u žen. Výjimečný je tím, že k posilování svalů pánevního dna využívá principu zpětné vazby (myofeedbacku), kdy zraková kontrola pacienta umožňuje zcela přesnou aktivaci těch správných svalů, a tím významně urychluje proces rehabilitace. Pacienti mohou k léčbě u nás využít rovněž rázovou vlnu nebo podkožní aplikaci plynových injekcí.

■ Jaké jsou vaše plány s oddělením do budoucna?

Ráda bych v rámci nejnovějších trendů dosáhla postupného dovybavení našeho pracoviště další moderní zdravotnickou technikou, jako např. vysokovýkonným magnetem nebo robotickou rukou. Přála bych si, abychom na našem oddělení byli kolektivem, který je založen ne na rivalitě, ale na spolupráci a kde slovo TÝM není jen planým slovem. Od mého nástupu se snažím o to, abychom my všichni chodili do práce rádi a aby prostředí, ve kterém pracujeme, bylo pro všechny příjemné.

■ Je něco, na co se chcete nyní zaměřit?

V loňském roce jsme zavedli např. metodiku elektrostimulace hlasivek pro pacienty s poruchami hlasu a po ochrnutí hlasivky po operacích štítné žlázy, která zde dosud prováděna nebyla. V současné době je tato metodika prováděna pouze na čtyřech pracovištích v naší republice a Nemocnice Šumperk je nyní jedním z nich, jako jediná nemocnice v Olomouckém kraji. V poslední době jsme také zavedli velmi potřebnou techniku respirační fyzioterapie pomocí dechových trenažerů, která je vhodná u astmatiků, chronické obstrukční plicní nemoci a postcovidových dechových potíží. Před námi je nyní výzva ve formě vypracování konceptu a využití tzv. telerehabilitace. Jde o pilotní projekt možného využití rehabilitace na dálku za použití pohybových senzorů a aplikací do „chytrých“ telefonů v rámci Pacientské cesty. Pacient za použití senzoru, který si jednoduše připevní na končetinu a který snímá polohu končetiny při cvičení, cvičí v domácích podmínkách dle instrukcí fyzioterapeuta. Senzor je spárován s aplikací v chytrém telefonu, která zaznamenává data a odesílá je na oddělení rehabilitace. My tak můžeme sledovat rozsahy dosaženého pohybu, dobu a správnost cvičení, zpracovávat dosažená data a upravovat další rehabilitaci na dálku. Na to se moc těším, protože se domnívám, že tudy se bude rehabilitace v budoucnu ubírat.

pokračování na následující straně >

Horní řada zleva Mgr. Oleh Hospodarysko, Iva Straková, Martina Benáčková, Petra Cifrová, Květoslava Vykydalová, Jana Stuchlá, Navrátilová, Zlata Hejlová, Mgr. Pavel Beneš, Mgr., Bc. Lucie Vykydalová, **spodní řada** zleva Viktor Macek, Mgr. Zdeňka Procház-

DiS., Bc. Romana Heckelová, DiS., Martina Slavíková, Mgr. Dagmar ková, MUDr. Jitka Krejčí, Mgr. Kamila Třetinová

pokračování ze strany 15 >

Nové metody a koncepty se objevují neustále, takže samozřejmě budeme pružně reagovat, vybírat z nich to nejlepší pro naše pacienty a snažit se je co nejdříve realizovat v praxi.

■ Vidíte na lidech jejich případné „neduhy“ pouhým okem (držení těla, chůze, atd.)?

Samozřejmě, že ano. Jsem postižená jako každý jiný lékař. Můj manžel se směje, když hodnotím mimoděk lidi na ulici. Sledovací talent mám již za léta praxe vycvičený.

■ S čím za vámi chodí pacienti nejčastěji?

Samozřejmě s bolestmi zad. Je to „nemoc“ moderní civilizace, překotného životního tempa, nezdravého životního stylu

a stresu, kterým všichni procházíme. V souvislosti s prodloužením věku našich pacientů taky přibývá potíží seniorů s opotřebením pohybového aparátu různého charakteru.

■ Jaké jsou negativní vlivy dnešní doby na náš pohybový aparát a jak proti nim bojovat?

Účast chronického přetížení a stresu na problémech s pohybovým aparátem je známá již dlouho. Jednoznačně je popsána neurofyziologická cesta, jak stresové hormony, které se nám tvoří v nadledvinách, přicházejí krevním oběhem do kontaktu s určitými strukturami v mozku. Ty jsou zodpovědné za řízení svalového napětí, a tak dochází ke vzniku zcela typických a stále se opakujících svalových dysbalancí v oblasti zad, zejména v jejich horní části. Proto se u řady pacientů potíže neustále vracejí.

Nyní v době „covidové“, kdy negativním zprávám a stresu, které se na nás masivně valí ze všech stran, takřka nelze uniknout, je situace ještě horší. Lidé jsou vůči sobě méně ohleduplní, přibývá agresivity, což bohužel vidíme již i my ve svých ordinacích, kdy někteří pacienti si i na nás zdravotnicích vybíjejí své frustrace. Navíc je naše společnost nyní spíše zaměřená na nemoc než na zdraví či prevenci a péči o sebe. Obvyklé aktivity, jako třeba sport či cestování, kterými jsme byli zvyklí tato negativa kompenzovat, nyní nemůžeme plně využívat a spolu s pohybovou chudostí se nám to v pohybovém aparátu projeví. Pacient, který pochopí a připustí účast chronického stresu na svých problémech a nechá si od nás vysvětlit možnosti, jak na sobě pracovat, má šanci. Pasivita a očekávání, že za něj rehabilitace problémy vyřeší, v těchto případech nefunguje.

■ Jak si na tom současná populace stojí se svými těly?

V současnosti vnímám nárůst případů vadného držení těla, skolióz a plochonoží u dětí, což souvisí samozřejmě s nedostatkem pohybu a dlouhodobým sezením u počítačů, bohužel i v rámci on-line výuky. Narostl i počet úrazů, kdy se netrénované tělo snadněji přetíží či zraní. U dospělé populace potom jednoznačně narostly bolesti zad v důsledku chronického stresu a vidíme i nárůst obezity se všemi důsledky, zejména v oblasti nosných kloubů.

■ Říká se „sportem k trvalé invaliditě“, jaký sport/pohyb je pro naše tělo nejlepší a proč?

Jak u koho, u někoho to tak být může. Je zřejmé, že ne všichni lidé se mohou stát vrcholovými sportovci, a pohybový aparát u sportovců musí mít určité předpoklady, dané i geneticky. Ne vše lze docílit jen poctivým tréninkem, a ne každý pohybový aparát vydrží jakoukoli zátěž. U jednotlivých sportů jsou potom samozřejmě určitá specifika stran hrozby úrazů či přetížení, například u fotbalistů nejčastěji trpí kolenní klouby. Typ pohybové aktivity by si měl ale především vybrat každý sám, protože aktivita jej musí bavit a přinášet mu radost. Pokud to tak není, tak u ní pacient stejně nevydrží a prohlubuje svému tělu jen další stres. Naše tělo je geniální, a když mu umíme naslouchat, řekne nám všechno.

■ Co považujete za svůj největší pracovní úspěch?

Za největší pracovní úspěch považuji každého spokojeného pacienta, který opouští naše oddělení jako chodící, soběstačný a bez bolesti.

■ Co vás na vaší práci baví nejvíce?

Různorodost, práce s lidmi, možnost jim pomoci, rozvoje a získávání nových zkušeností a dovedností, ráda se učím nové věci. Velmi mě bavila i akupunktura, kterou jsem roky během rehabilitace prováděla. Viděla jsem rychlé výsledky zejména u řady psychosomatických potíží, a mohla tak pacientům ke standardní medicíně nabídnout něco navíc. V současné době je povinností tolik, že už akupunkturu bohužel nestíhám. Nic se nedá dělat polovičatě. Když čas dovolí, třeba se k ní jednou vrátím.

■ Čemu se věnujete ve volném čase?

Jsem kreativní člověk. Baví mě různé tvůrčí činnosti, zkoušení nových věcí, nových chutí, design, cestování a hodně čtu. Mám ráda svoji zahradu, kde jsem měla v ruce téměř každý kámen. Ale nejšťastnější jsem se svou rodinou.

■ Jaké jsou u vás na oddělení novinky?

Začátkem června 2022 budeme pořádat v naší nemocnici rehabilitační konferenci, kde celý náš tým bude mít šanci ukázat, že pečlivě sleduje nové trendy a že má vždy co nabídnout i ve spolupráci s ostatními medicínskými obory. Nabídneme zajímavá témata, skvělé hosty a představíme novinky z našeho oboru. Věřím, že půjde o všeobecně velmi zajímavý počin, kterého stojí za to se zúčastnit.

Mít lékárenský e-shop má své výhody

Nakupovat na e-shopu je dnes zcela běžné. Někteří z nás už ani jinak nakupovat neumí. Neexistuje snad obor, který by vývoj technologií nezasáhl. Pandemie COVID-19 technologický pokrok ještě více urychlila. Portfolio produktů a služeb, které e-shopy nabízejí, je v podstatě neomezené. Po „netu“ můžete koupit boty, kosmetiku, elektroniku, potraviny, ale dnes i léky. Není ale samozřejmostí, že každá lékárna nabízí svůj sortiment jak v kamenné prodejně, tak i na e-shopu. Proč? Protože vyvinout vlastní e-shop a získat oprávnění k jeho založení není vůbec jednoduché. Vývojem webových stránek a napojení lékárenského informačního systému práce na e-shopu zdaleka nekončí, neboť je nutné, aby byl web posouzen a schválen Státním ústavem pro kontrolu léčiv (SÚKL). Lékárna bez umístění loga SÚKL nemůže lékárenský e-shop provozovat.

Nemocnice Šumperk má mimo jiné vlastní lékárnu a jejími partnerskými lékárnami jsou MAPO lékárny. Jak se k on-line světu tyto lékárny postavily? V letošní roce spustila Lékárna Nemocnice Šumperk e-shop a v rámci partnerství s MAPO lékárnami, využívá jejich lékárny jako výdejní místa. Jak říká Jan Nádvorník E-Commerce manažer Nemocnice Šumperk: „Chtěli jsme se zase o něco víc přiblížit našim zákazníkům.“ Na e-shopu se snažíme objednat zboží zákazníkům co nejvíce ulehčit. Máme zákaznickou linku, na kterou můžete zavolat a zeptat se na radu stejného lékárníka, jako když přijдете osobně do lékárny. Vybrané zboží vám e-shopový tým zabalí a nechá vámi preferovanou společností doručit až domů. Nebo je možné si vaši objednávku vyzvednout v lékárně, kterou znáte.

Poslední dva roky nejsou ve zdravotnictví vůbec jednoduché. Pro mnohé pacienty mohou být díky zrušeným zákrokům a vyšetřením zdravotnické služby méně dostupné. Někteří pacienti mohou mít takové zdravotní potíže, které jim neumožní lékárnu osobně navštívit. Pro někoho je lékárna daleko, někdo může být nemocný a nemá nikoho, kdo by mu mohl léčiva vyzvednout. Toto byl jeden z důvodů k založení vlastního e-shopu.

Samotné spuštění stálo obrovské úsilí týmu lékařů, který má na starosti jak Lékárnu Nemocnice Šumperk, tak MAPO lékárny. Lékárna Nemocnice Šumperk dostala schválení SÚKL pro tzv. zásilkový výdej, což znamená, že si produkty naklikáte do košíku, objednáte a vyzvednout si je můžete v kterékoli z našich lékáren. „Objednávky si můžete objednat na konkrétní adresu domů, do zaměstnání, jednoduše kamkoliv budete potřebovat a zaplatit je můžete předem kartou nebo vám je dodáme na dobírku,“ říká pracovnice e-shopu Lída Mašlejová, která se společně s kolegyní

Martinou Hrubou stará o vyřízení všech objednávek. Z pohodlí vašeho domova se tak v klidu rozmyslíte, co potřebujete a nemusíte chodit do lékárny, zejména pak v tom případě, pokud vám není dobře a cítíte se nemocní. Každou objednávku vám zabalíme, takže když si půjдете třeba pro „intimní“ produkty, nemusíte se obávat, že by si toho někdo z přítomných všiml.

„Součástí našich služeb je i půjčovna zdravotnických a kompenzačních pomůcek, na kterou jsme opravdu pyšní a je naší velkou konkurenční výhodou, oproti jiným e-shopovým projektům,“ dodává Jan Nádvorník. Pomůcky si můžete objednat on-line, ale i osobně vyzkoušet v naší kamenné půjčovně v areálu Nemocnice Šumperk. Nabízíme i možnost dopravy až k vám domů.

„Součástí e-shopu bude i Bonusový klub, který právě připravujeme. Členové klubu budou moci nakupovat na e-shopu výhodněji než ti, kteří se do klubu nezaregistrují. Členství v klubu bude nabízet další výhody, ale to se vás dozvíte, teď ještě vše prozradit nemůžeme,“ říká Petr Luknár, ředitel společnosti MAPO lékárna. Bonusový klub bude samozřejmě fungovat pro všechny, kteří nakupují jak v Lékárně Nemocnice Šumperk, tak i v MAPO lékárnách a vše bude propojeno i s nákupy na našem e-shopu www.e-lekarnik.cz.

Kde si můžete objednávku vyzvednout osobně a které že to lékárny pod náš e-shop spadají? Je to Lékárna v Nemocnici Šumperk, MAPO lékárna v Šumperku, MAPO lékárna v Liberci, MAPO lékárna v Brně a MAPO lékárna v Praze.

Ještě jste si u nás nic neobjednali? Tak ten náš nový e-shop běžte „omrknout“ na www.e-lekarnik.cz. Všechny dotazy vám zodpoví naše dvě kolegyně Lída a Martina na tel.: 583 333 333 nebo na e-mailu: info@e-lekarnik.cz.

Rychlá diagnostika viru SARS-CoV-2 mimo PCR laboratoř nemocnice

Od listopadu 2021 používá nemocnice u pacientů přijímaných k hospitalizaci na urgentním příjmu a dětském oddělení nový přístroj, který pomáhá s rychlou PCR diagnostikou viru SARS-CoV-2.

Jedná se o diagnostiku mimo laboratoř. Cílem je, aby s přístrojem mohli pracovat i zaškolení zdravotničtí pracovníci, nejen profesionálové z laboratoře. Firmě Abbott se podařilo vyvinout novou technologii PCR, tzv. izotermální amplifikaci. Její největší výhodou je velká rychlost získání výsledku a současně podstatně vyšší citlivost oproti antigenním testům. Výsledek je k dispozici do 13 minut, pacienta je tak možné vyšetřit během samotného příjmu. Obsluha přístroje je velmi jednoduchá, po zaškolení ji všichni výborně zvládají. Vyšetření se provádí technikou klasického výtěru z nosohltanu.

Obrovským benefitem je, že pozitivně testovaní mohou být umístěni přímo na izolační lůžka jednotlivých oddělení nebo na infekční oddělení. Odpadá doba, po kterou dříve čekali pouze v izolaci na výsledek PCR testu z laboratoře, který v normálním laboratorním provozu trvá řádově hodiny. Navíc mimo pracovní dobu laboratoře bylo zdržení výsledku o hodně delší. V praxi to na dětském oddělení vypadalo tak, že každého pacienta podezřelého na pozitivitu přítomnosti koronaviru musel personál izolovat až do doby výsledku PCR testu. Jeho výsledek byl v případě odpoledního odběru k dispozici až druhý den. Po celou tuto dobu se musel personál, byť kvůli pouhému měření teploty pacienta, převlékat do jednorázových ochranných oděvů. Nutná izolace pacientů tak komplikovala provoz na jednotlivých odděleních vzhledem k omezenému počtu pokojů. Péče byla náročná nejen na vyčerpání personálu, ale i na vysokou spotřebu ochranných prostředků. Díky

novému přístroji se zdravotníkům uvolnily ruce a organizace pozitivních pacientů probíhá mnohem efektivněji.

Dříve jsme testovali přijímané pacienty antigenními testy, nevýhodou byla ale jejich nižší citlivost a nutnost ověření výsledku testem PCR. Opět docházelo ke zdržení s konečným nálezem. Výsledky z tohoto přístroje už se ověřovat nemusejí. Před jeho zprovozněním kontrolovala mikrobiologická laboratoř pozitivní i negativní nálezy metodou klasického PCR. Nálezy se vždy shodovaly. U pacientů, kteří jsou pozitivní a mají příznaky, provádí laboratoř rozšířenou PCR, aby odhalila případné mutace viru. Jedná se o další PCR k rozlišení, zda se pacient nakazil variantou delta nebo omikron. V budoucnu se bude asi jednat i o jiné varianty. Toto PCR se provádí už přímo v laboratoři. Tím, že laboratoř provede tento test, tak zároveň trvale ověřuje správnost výsledků z ID NOW.

Největším benefitem nového přístroje je z pohledu laboratoře rozhodně zklidnění provozu. Je to především díky tomu, že odpadá požadavek na urgentní vyšetření PCR, které hodně komplikovalo práci laboratoře. Z pohledu nemocnice se jedná o maximální zefektivnění třídění pacientů na příjmu. Cílem je oddělit pozitivní od negativních co nejdříve, aby nedocházelo k přenosu viru mezi pacienty v rámci hospitalizace. Taký je možné lepší využití izolačních a infekčních lůžek, zvláště v době vrcholu epidemie, kdy jich nemusí být vždy dostatek z důvodu velkého počtu pozitivně testovaných pacientů.

Na počátku moderního očkování byla kráva

Očkování neboli vakcinace. Pravděpodobně jedno z nejčastějších slov, která v posledních dvou letech rezonují ve veřejném prostoru. V rozhovorech, ve všech veřejných médiích i na sociálních sítích je můžeme slyšet a číst stokrát denně. Tohle celkem nevinné slovo, které přineslo celému lidstvu v průběhu staletí tolik dobrého, dnes přivádí zuřivé davy lidí na náměstí, aby proti jednomu z největších vynálezů medicíny posledních století ostře protestovaly. Davovou psychózou zmanipulovaní jedinci neváhají napadat a obtěžovat ty, kdo se staví za očkování proti zákeřné nemoci, kterou jsme si zvykli zjednodušeně nazývat COVID-19, a za očkování obecně.

Jak je to možné? Co se s námi stalo? Proč jsme přestali věřit vědě? Účel očkování neumíme dobře vysvětlit? Nebo se celá naše společnost má už tak dobře, že její značná část protestuje jednoduše „ze sportu“? Nebo už neumíme hodnotit život věcně a bez politických podtextů a využíváme stávající situaci proti těm, které nemáme „politicky“ rádi? Nebo snad proto, že kolem sebe nevidíme lidi s následky jako trvalé jizvy po neštovicích či ochrnutí po dětské obrně? Nebo je to všechno jednodušší a část naší populace je historicky nepoučená, případně nepoučitelná?

Svět před systematickým očkováním – umírala polovina i více dětí

Možná bychom tedy mohli začít osvětu k očkování malým kvízem. Bývalo naprosto běžné, že rodiny měly v dávné i ne úplně dávné minulosti deset až dvanáct dětí. Víte, kolik z nich statisticky umíralo na nemoci, proti kterým tenkrát neexistovalo očkování? Šanci na přežití měly čtyři až šest dětí, naopak tedy šest až osm z nich běžně umíralo v dětském věku. A bylo úplně jedno, jestli to byli lidé bohatí, nebo chudí. Umírali poddaní stejně jako lidé na královském dvoře. Umírali i dospělí. Na strašlivé pravé neštovice zemřely obě manželky císaře a reformátora Josefa II. a tisíce dalších významných a vysoce postavených osobností. Na původní obyvatele Ameriky působily neštovice a jiné evropské infekce jako biologická zbraň. Na přelomu 18. a 19. století zabila vlna nákazy v českých zemích na sto tisíc lidí. Stejně tak se choval virus „španělské chřipky“ po první světové válce vůči evropskému obyvatelstvu. Věda nebyla na dnešní úrovni a nebylo možné vyvinout vakcínu v horizontu měsíců jako dnes. V letech 1918–1921 zemřelo na chřipkový virus 50–100 milionů lidí. Možná, že právě od této události se odráží historická poučenost dnešních vlád a vědeckých kapacit, které se snaží ochránit současnou po-

pulaci očkováním i proti tomuto typu onemocnění. A to se zcela jistě daří. Úmrtnost na COVID-19 je více než 50x menší než na velmi podobný „španělský“ virus, přestože současná globalizace světa šíření nákazy přímo nahrává.

Očkovací látka z puchýře neštovic

Pojďme ale ke kořenům očkování. Podle dostupných pramenů se první pokusy vyskytly již v raném středověku v Číně (Tibetu), Persii i v arabském světě. Tehdejší učenci se snažili dostat pod kontrolu právě nejtěžší formu neštovic (variola major), snad pro jejich viditelnost a samozřejmě obrovskou úmrtnost, kterou nákaza způsobovala. Infikovali zdravé jedince sušenými nebo jinak oslabenými výtažky z puchýřů nemocných, avšak se střídavými úspěchy. Za průkopníka vědecké metody očkování proti neštovicím je považován od konce 18. století britský venkovský lékař Edward Jenner, který si všiml, že ženy, které pracují v blízkosti krav nakažených kravskými neštovicemi, jsou mnohem odolnější k nákaze pravými neštovicemi. Experimentálně odebral hnis z puchýřků nemocné dojičky a vpravil jej do těla zdravého chlapce. Ten onemocněl s lehkými příznaky. Po šesti týdnech vpravil lékař do organismu chlapce virus pravých neštovic. Bylo to velké riziko, ale pokus vyšel. Chlapec neonemocněl a tato metoda získávala rychle mnoho příznivců. Očkovat (vakcinovat) se nechaly tisíce lidí. Díky doktoru Jennerovi známe pojem vakcinace (vacca = latinsky kráva) a také jako první pojmenoval nositele nemoci jako virus. Dokonce se do dnešního dne zachovalo jméno té statečné dojnice, která stála společně s odvážným lékařem a chlapcem na počátku největší vymoženosti lékařské vědy dalších století. Kravka se jmenovala Blossom (Květ) a její kůže údajně visí v jednom ze známých britských muzeí, kde ji můžeme spatřit i dnes.

Doktor Jenner nebyl zdaleka jediný, kdo se v době osvícenství věnoval rozvoji lékařské vědy a rozvoji očkování. Zhruba

ve stejné době se známý vědec Louis Pasteur snažil porazit vzteklinu. Počínal si podobným způsobem. Ze sušené míchy králíků nakažených vzteklinou extrahoval látku, kterou dokázal očkovat psy a později opakovanými injekcemi zachránit chlapce nakaženého vzteklinou, což v té době znamenalo jistou smrt.

Historie očkování v Čechách a na Moravě

Od počátku očkování, které se v našich zemích datuje od prvních let 19. století, se podařilo vymýtit mnoho zákeřných chorob, na které dříve umíralo vysoké procento obyvatel. Povinnost očkování pak byla zavedena různými nařízeními mezi lety 1810 a 1921. Symbolem úspěšnosti očkování se staly právě neštovice, snad pro jejich „viditelnost“ a také vysokou úmrtnost. Na jejich následky umíralo původně až 30 % nemocných a ti, kteří přežili, si nesli doživotně viditelné znetvoření obličeje a těla. Již od svých počátků mělo očkování své příznivce i odpůrce. Proti se stavěla zpočátku hlavně církev, která považovala zásahy proti nemoci za protivení se vůli

boží. Ale 60 milionů lidí, kteří zemřeli na epidemie neštovic v průběhu 18. století, většinu lidí přesvědčilo k očkování a již během 19. století úmrtnost na neštovice silně poklesla. Prvních deset tisíc dětí bylo u nás naočkováno do konce roku 1802. Pohyb neočkovaných po zavedení povinného očkování v rámci státu byl silně omezen. Nemohli být přijati do některých školských institucí, nalezinců a jiných ústavů, nemohli být příjemci stipendií a rodičům nebyly vypláceny finanční příspěvky. V našich zemích se koncem 19. století díky očkování pravé neštovice téměř přestaly vyskytovat. Pokud se ohnisko objevilo, byli jeho zdrojem cestovatelé z exotických zemí, ale také dovážené zboží z Ruska či Balkánu, žoky s bavlnou, peřím nebo jiným zbožím, ve kterém se zdroj nákazy dlouhou dobu udržel a pak byl vdechnut nešťastným pacientem.

Je vyřešeno, mysleli si lidé...

Na počátku 20. století se zdálo, že neštovice zcela zmizely, a obyvatelé přestali být ostražití. Díky tomu klesla proočkovanosť populace na pouhou polovinu a nákaza se začala opět šířit. Z původních 10 % neočkovaných vzrostl jejich podíl na 50 % a očkování přestalo společnost chránit. Obrovským mezinárodním úsilím se podařilo právě neštovice celosvětově vymýtit až v roce 1978 za významného přispění českých lékařů a vědců v čele s prof. MUDr. Karlem Raškou. Vzorky virů jsou podle mezinárodních dohod od té doby uschovány pouze ve dvou světových laboratořích v USA a Rusku. Budou sloužit pouze k vědeckým účelům, doufejme.

Bouřlivý rozvoj očkování nastal v Československu po druhé světové válce. Postupně se podařilo zavést povinná očkování proti devíti nemocem, kterými trpěly a umíraly na ně především děti. Již v roce 1946 začalo povinné očkování proti záškrtu, v roce 1958 proti černému kašli a v roce 1961 proti dětské obrně. Díky pečlivé práci lékařů se podařilo tyto choroby až na vzácné případy vymýtit. Následovaly v roce 1969 silně nakažlivé spalničky, pak zarděnky a příušnice. Proti zarděnkám byly nejdříve očkovány dívky, ale nemoc byla zatlačena do defenzivy teprve po plošném očkování celé dětské populace. Pro účinnou ochranu bylo a stále je třeba proočkovat 95 % populace. V roce 2020 poklesla „díky“ rodinám odmítajícím očkování proočkovanosť v ČR pod tuto mez a spalničky se začaly objevovat v mnohem větší míře, což vyvolalo velmi vážnou odbornou i laickou diskuzi.

V současné době jsou děti chráněny opakovaným očkováním tzv. hexavakcínou právě proti záškrtu, tetanu, černému kašli, dětské obrně, žloutence a zákeřné bakterii *Haemophilus influenzae b*, která způsobuje zánět mozku nebo příklonky hrtanu. Dále pak kombinovanou vakcínou proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím.

Očkování celkově, a zvláště případné rozšíření povinného očkování pro celou populaci, je v současné době předmětem vypjaté společenské diskuze u nás i v zahraničí a teprve čas ukáže, kterým směrem se Česká republika vydá.

Zdroje: denikreferendum.cz, www.vakciny.net, ct24.ceskatelevize.cz, www.ockovaci-kalendar.cz

Kyslík jako nepostradatelné léčivo

Kyslík je plyn, bez kterého by život na Zemi nebyl možný. Bez dostatečného množství kyslíku umírá v krátké době každý živý organismus. Ale i jeho velká koncentrace v ovzduší může způsobit problémy. Jde totiž o bezbarvý plyn, který se slučuje se všemi prvky a vysoce podporuje hoření. Ve vzduchu, který běžně dýcháme, se vyskytuje kyslík v koncentraci přibližně 21 %. Tohle zná každý z nás ze školních lavic. Pro léčbu pacientů v naší nemocnici je kyslík také nezastupitelným léčivem. Ale poněkud v jiné podobě a jiných koncentracích, než se vyskytuje kolem nás a jak ho běžně dýcháme.

Milan Kalous kontroluje dvacet záložních lahví s kyslíkem.

Sestra zapojuje průtokoměr pro regulaci kyslíku u lůžka pacienta.

Dočasný náhradní zdroj při výměně

Původní, téměř zamrzlý odpařovač před výměnou

O naše „kyslíkové“ hospodářství se v nemocnici stará vedoucí technického oddělení Jiří Urban společně s technikem medicínálních plynů Milanem Kalousem.

„Náš zásobník zkapalněného kyslíku má kapacitu 10 tun. Kyslík se zde uchovává při teplotě minus 193 stupňů Celsia,“ sděluje základní informaci Jiří Urban. „Zkapalněný plyn se dováží v cisternách, ze kterých se přečerpává do zásobníků a uchovává se pod velkým tlakem v kapalném stavu,“ vysvětluje vedoucí technického oddělení.

Důležitá je také kvalita a čistota dodávaného plynu. Musí obsahovat 98 % čistého kyslíku. Pro své vlastnosti se nesmí dostat do kontaktu s žádnými dalšími látkami, se kterými by mohl nebezpečně reagovat a způsobit velký požár nebo výbuch. Manipulace s kyslíkem se vždy odehrává za velmi přísných bezpečnostních opatření.

Kyslík je pro nemocnici léčivem, bez kterého by mnozí pacienti svoji nemoc nezvládli. K pacientovi se ale samozřejmě dostává kyslík již v plynné formě. Kapalným ze zásobníku putuje nerezovým potrubím do odpařovače, kde získává běžnou venkovní teplotu a mění se z kapaliny na plyn. Vlivem této fyzikální změny vzniká na tomto zařízení často námraza. Ta může způsobit, že kyslík zůstane v kapalném stavu, což by mělo devastující účinky. O hladký průběh této proměny se stará pan Milan Kalous, který námrazu pravidelně odstraňuje, aby se kyslík dostal k lůžku pacienta. „Nemocniční pavilony mají u lůžek ventil, na který lze v případě potřeby napojit průtokoměr regulující množství dodávaného kyslíku. To se liší podle závažnosti onemocnění. Při základní léčbě pacient dostává 5–6 litrů čistého kyslíku za minutu. Existuje ale i tzv.

„High flow“ léčba (HNFO), tedy vysokoprůtoková nazální oxyterapie, která dodává až 60 litrů plynu s podílem 50 % kyslíku za minutu,“ vysvětluje použití kyslíku u lůžka pacientů biomedicínský inženýr Matěj Šťastný.

Nároky na množství použitého kyslíku stouply výrazně v posledních dvou letech v souvislosti s onemocněním COVID-19, při kterém je dodávka kyslíku pro mnohé pacienty skutečně život zachraňující. Díky obrovskému odběru kyslíku pracoval odpařovač na hranici svého výkonu, zamrzal a hrozilo omezení jeho funkčnosti. Také proto bylo na počátku prosince 2021 rozhodnuto o urychlené rekonstrukci kyslíkového hospodářství, které bylo velmi vytížené. Je nepřijatelné, aby pacienti či zdravotnický personál byli v případě technické závady jakkoli omezeni v možnostech léčby. Díky výborné spolupráci s dodavatelskou firmou se podařilo zajistit náhradní systém, který po dobu výměny plně nahradil běžný provoz. „Celkem jsme se zapotili,“ dodává Jiří Urban. Mezitím byl odpařovač vyměněn tak, že nyní máme dva nezávislé okruhy. Každý z nich je schopen uspokojit současnou poptávku všech oddělení a tvoří i rezervu v případě dalšího rozvoje nemocnice. Celkovou výměnu zvládlo naše technické oddělení za pouhý jeden den.

Rezerva výkonu odpařovačů může být využita i při náhlém zvýšení celkových potřeb, které nastaly například v průběhu minulých měsíců. V běžném měsíci byla spotřeba kapalného kyslíku okolo 6 tun. Podle záznamů vzrostla tato spotřeba v „covidových“ měsících na 3 až 4 násobek běžné hodnoty. Pokud by byla potřeba, jsme nyní již plně připraveni i na větší dodávky.

Nové odpařovače u zásobníku kapalného kyslíku

Milan Kalous odstraňuje drobnou námrazu.

Platnost 1. 2.–31. 3. 2022

Šetřete svůj čas a chráňte své zdraví. U nás si můžete vaše eRecepty rezervovat on-line, e-mailem nebo telefonicky.

Dostali jste od lékaře eRecept?

Vyplňte formulář na stránkách
www.mapolekarna.cz/rezervace-leciv

Zadejte číslo eReceptu. Můžete jich zadat i více najednou.

Vyberte si lékárnu, kde chcete léky vyzvednout.

Vyplňte své kontaktní údaje.

Až budou léky připravené k vyzvednutí, kontaktujeme vás prostřednictvím e-mailu nebo sms zprávy.

Pokud nemáte přístup k internetu, kontaktujte nás telefonicky:

LÉKÁRNA
NEMOCNICE ŠUMPERK

LÉKÁRNA NEMOCNICE ŠUMPERK

Nerudova 41, 787 01 Šumperk

Po–Pá: 7.30–16.00

T: 583 334 542

www.nemocnicešumperk.cz

www.e-lekarnik.cz

lékárna

MAPO LÉKÁRNA

Fialova 12a, 787 01 Šumperk

Po–Pá: 7.30–16.00

T: 583 551 514

www.mapolekarna.cz

www.e-lekarnik.cz

Pohodlně si tak vše objednáte z domova bez nutnosti opakované návštěvy lékárny.

RAKYTNÍČEK

multivitaminové želatinky
s rakytníkem
70 ks

235 Kč

225 Kč

- skvělá chuť díky obsahu ovocné šťávy
- vitamíny a rakytník na podporu imunity
- bez konzervantů

V akci také další druhy Rakytníků.
Doplňky stravy.* (1 žel. = 3,21 Kč)

TEREZIA VITAMIN D3 400 IU

kapky, 10 ml

Trvale nízká cena

179 Kč

- vitamin D3 podporuje imunitu a zdraví kostí a zubů
- kapky vhodné od narození
- bez konzervantů

V akci také TEREZIA Vitamin D3 1000 IU 30 tobolek za 59 Kč a 90 tobolek za 99 Kč.
Doplňky stravy.* (100 ml = 1.790 Kč, 1 tob. 1,97 Kč / 1,10 Kč)

TEREZIA HLÍVA ÚSTŘIČNÁ

s rakytníkovým olejem
60 + 60 kapslí NAVÍC

**VÝHODNÉ
BALENÍ**

399 Kč

389 Kč

- hlíva s deklarovaným obsahem betaglukanů
- rakytník podporuje imunitu
- bez konzervačních látek

V akci také TEREZIA Hlíva ústřičná s rakytníkovým olejem 100 + 100 kapslí za 549 Kč.

Doplňky stravy.* (1 kaps. = 3,24 Kč / 2,74 Kč)

PANADOL EXTRA NOVUM

500 mg/65 mg, 24 potahovaných tablet

95 Kč

79 Kč

- uvolnění účinné látky do 10 minut!
- proti mírné až středně silné bolesti hlavy, zubů, svalů a kloubů

V akci také Panadol Novum 500 mg (paracetamol), 24 tablet za 37 Kč a Panadol Extra Rapide 500 mg/65 mg, 12 žumvých tablet za 79 Kč.

*Podle SPC Panadol Extra Novum. Léky k vnitřnímu užití. Před použitím si pozorně přečtěte příbalovou informaci.

Expert na bolest s klinicky prokázaným účinkem v různých lékových formách. Stačí si vybrat.

Trvale snížená cena

95 Kč

Voltaren Actiglo Extra 25 mg otláčené tablety

Trvale snížená cena

279 Kč

Voltaren Forte 20 mg/100 mg/100 mg

Pozornost si přečtěte příbalovou informaci. O správném použití se poraďte se svým lékařem nebo lékárníkem. Voltaren Forte, 20 mg/100 mg/100 mg a Voltaren Actiglo Extra, 25 mg otláčené tablety jsou k dispozici pouze na lékařský předpis.

Voltaren Actiglo Extra, 25 mg otláčené tablety je k dispozici pouze na lékařský předpis.

Doplňky stravy. *Podle SPC Voltaren Forte. Před použitím si pozorně přečtěte příbalovou informaci.

MAPO LÉKÁRNA NEMOCNICE ŠUMPERK